

Zajtra sa okrúhleho jubilea dožíva herec Ladislav Chudík

Ladislav Chudík je herecká autorita slovenského divadla, filmu i televízie. Je to umelecká osobnosť v plnej šírke, ktorá obohacuje celý slovenský kultúrny priestor. Človek s veľkou charizmou a osobitým ľudským i umeleckým prejavom. Dňa 27. mája 2009 si Ladislav Chudík, ktorý vďaka svojej hereckej tvorbe zanecháva aj v dejinách slovenského filmu nezmazateľnú stopu, pripomenie okrúhle 85. výročie narodenia.

Ladislav Chudík sa narodil 27. mája 1924 v Hronci neďaleko Kremnice, kde prežil celé svoje detstvo. Po maturite na kremnickom Gymnáziu študoval v rokoch 1943 – 1945 históriu a filozofiu na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského, zároveň v rokoch 1944 – 1947 navštevoval aj herectvo na Štátnom konzervatóriu v Bratislave. Popri štúdiu hosťoval aj v Slovenskom národnom divadle (SND). Po krátkom účinkovaní na Novej scéne v rokoch 1946 – 1951, sa od roku 1951 stal členom súboru SND. Ladislav Chudík okrem svojho pôsobenia v divadle začal v rovnakom čase uplatňovať svoj mimoriadny talent aj v televízii, vo filme a v recitátorstve, ktoré rozšírili diapazón jeho charakterového prejavu a umeleckého prednesu. Stal sa jednou z najvýraznejších osobností slovenského herectva.

Po niekoľkých menších filmových úlohách napríklad v snímkach *Varuj...* (1946) Martina Friča alebo *Vlčie diery* (1948) a *Priehrada* (1950) Paľa Bielika, dostal Chudík prvú väčšiu a významnejšiu hereckú príležitosť v roku 1952 vo filme *Nástup* Otakara Vávru. Do diváckeho povedomia sa však tento mladý talentovaný herec zapísal v Bielikovom filme *Kapitán Dabač* (1959), v ktorom presvedčivo vytvoril tragického a zároveň hrdinského mladého dôstojníka Vlada Dabača. O stvárnení tejto postavy pre časopis Film.sk v roku 2000 povedal: „*Spočiatku som sa obsadeniu bránil. Môj niekdajší pedagóg, režisér Jozef Budský na Filmovej rade povedal, že sa mu spojenie Dabača a Chudíka nevidí vhodné. Bielik sa proti tomu postavil. Vynadal mi a povedal, že na mňa po celý čas myslel a že to napísal tak, aby mi úloha sedela. Takým tým chlapským, typicky bielikovským spôsobom ma prinútil k tomu, aby som sa do filmu pustil. Bola to náročná práca, ale ja som v nej chcel obstáť.*” Touto postavou sa Ladislav Chudík etabloval v slovenskom filme. Z ďalších filmov, v ktorých Chudík ukázal svoju hereckú všestrannosť, mnohé dnes tvoria zlatý fond slovenskej kinematografie. Diváci ho videli napríklad v snímkach Stanislava Barabáša *Pieseň o sivom holubovi* (1961) či *Tvár v okne* (1963) Petra Solana, hral aj vo filmoch Andreja Lettricha *Smrť prichádza v daždi* (1965), *Mŕtvi nespievajú I – II* (1965), *Volanie démonov* (1967) a v mnohých ďalších. Naposledy si zahral vo filme Mateja Mináča *Všetci moji blízki* (1999).

Vo svojej hereckej kariére Ladislav Chudík stvárnil aj mnoho televíznych postáv. Z nich mu najväčšiu popularitu priniesol slávny televízny seriál *Nemocnica na okraji mesta*, ktorý prekročil aj hranice bývalého Československa a v roku 2003 sa dočkal svojho pokračovania v seriáli *Nemocnice na kraji města po dvaceti letech*. Chudíka ako doktora Sovu prijala divácka obec za svojho, stal sa pre ňu stelesnením nestarnúceho šarmu,

dôstojnosti a životnej múdrosti. Niekoľko filmov nakrútili tvorcovia aj o jeho hereckej osobnosti. Život a tvorbu Ladislava Chudíka, stále čulého a vitálneho človeka, zatiaľ naposledy v roku 2007 zachytil v dokumentárnom portréte pod názvom *Ladislav Chudík* mladý slovenský režisér Patrik Lančarič. Jeho film zobrazuje celistvú Chudíkovu osobnosť prostredníctvom osobných hercových spomienok, ale aj spomienok jeho hereckých i režisérskych kolegov a priateľov. Dokument je predovšetkým pohľadom na životnú dráhu zasvätenú umeniu Ladislava Chudíka, ale aj na dobu, v ktorej pôsobil.

Za svoju celoživotnú tvorbu získal Ladislav Chudík viacero ocenení. Okrem iného je držiteľom Radu Ľ. Štúra I. triedy za celoživotný prínos k rozvoju slovenskej kultúry a za mimoriadne významné šírenie dobrého mena SR v zahraničí, ktorý získal v roku 1999. V Ankete 2000 Klubu filmových novinárov (KFN) SSN o najlepšieho herca XX. storočia obsadil 3. miesto, v tom istom roku získal aj ocenenie Hercova misia na 8. MFF Art Film Trenčianske Teplice. V roku 2003 bol Ladislav Chudík uvedený do Siene slávy v diváckej ankete OTO a získal Krištáľové krídlo v kategórii Divadlo a film, o rok na to sa stal za svoje herecké výkony držiteľom Ceny Tatra banky za umenie. Naposledy v oblasti filmu dostal cenu Igric 2006 za celoživotné dielo za výnimočný, mimoriadne tvorivý a charakterovo vyhranený celoživotný herecký vklad do slovenskej filmovej a televíznej tvorby.

Pri príležitosti udelenia ceny Hercova misia v roku 2000 na otázku, aký vlastne je a či má aj temné stránky, Ladislav Chudík s hlasom, ktorý stále rovnako lahodí sluchu, pre mesačník Film.sk odpovedal: *„Akoby som nemal. Mám ich dosť a dá veľa roboty udržať si imidž, ktorý si o vás ľudia rokmi vytvoria. Mal som napríklad obdobie, keď som bol vyslovene morózny. Viem rýchlo vzplanúť. A robím aj veci, ktoré nie sú príliš hodné človeka, o ktorom sa hovorí, že je rozumný. V mojej povahe je všeličo vypäté. Možno je to tým, že som sa nemohol rozvinúť do skutočnej podoby. Život si ma uhnietil na svoj obraz a v tom obraze je aj skúsenosť zo zážitkov, ktoré hovoria, že sa treba správať ináč, že treba aj s ľuďmi vychádzať ináč, než sa to mohlo zdať na začiatku. Či som chcel alebo nie, musel som spokornieť.“*